

JAMES ROLLINS

POSLEDNÍ ODYSEA

Jedině Sigma Force může zabránit konci světa

Poslední Odysea

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

James Rollins

Poslední Odysea – e-kniha

Copyright © BB/art s. r. o., 2020

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

POSLEDNÍ ODYSEA

**JAMES
ROLLINS**

**POSLEDNÍ
ODYSEA**

Přeložil Zdík Dušek

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2020

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2020 by James Czajkowski

All rights reserved.

Z anglického originálu *The Last Odyssey*

(First published by HarperCollins Publishers,

New York, USA)

přeložil © 2020 Zdík Dušek

Redakce textu: Jiří Páček

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Tisk: FINIDR, s.r.o. Český Těšín

První vydání v českém jazyce

ISBN 978-80-759-5389-6 tištěná kniha

ISBN 978-80-759-5437-4 ePub

ISBN 978-80-759-5438-1 Mobi

ISBN 978-80-759-5439-8 PDF

Čtenářům na celém světě, těm, kteří stále hledají ztracené
světy a pravdy ukryté v klikyhácích inkoustu na papíře.

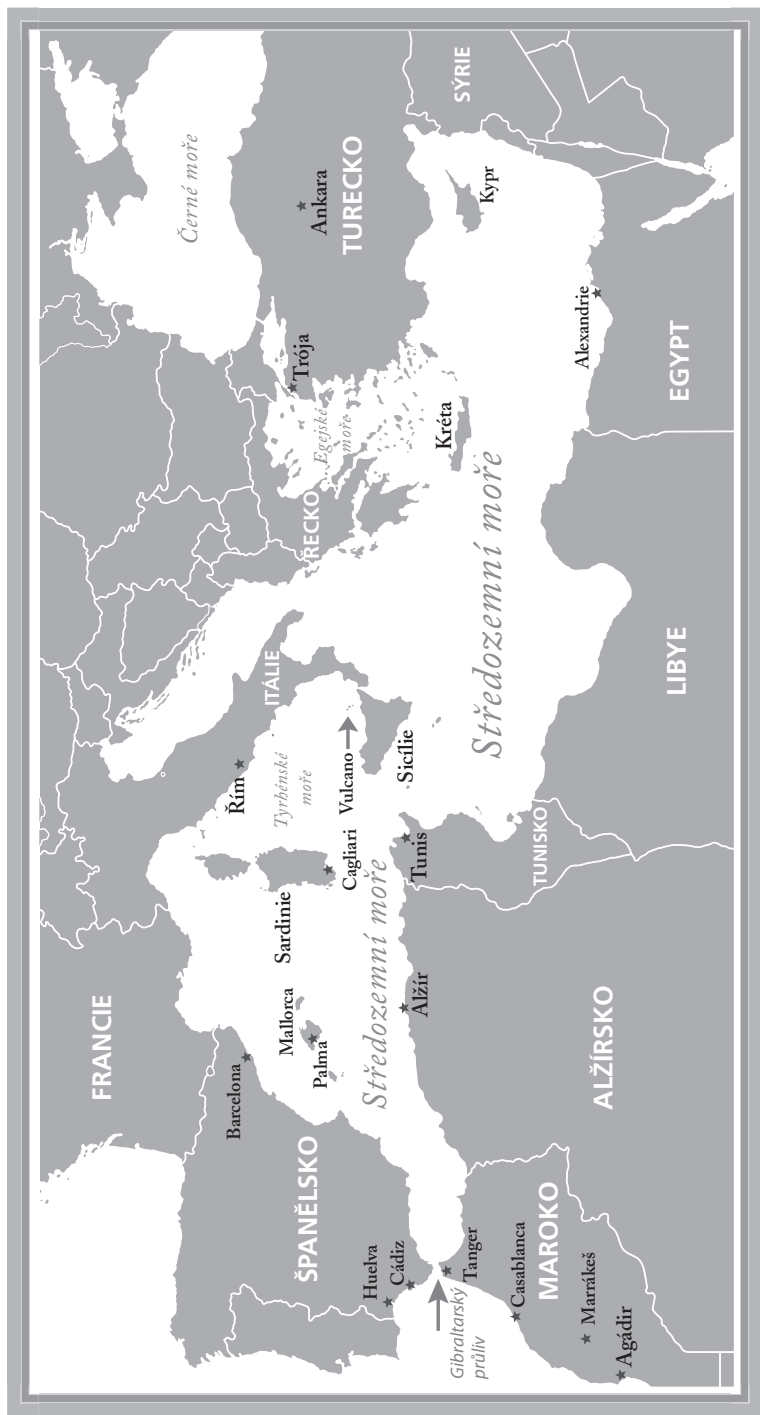
Děkuji, že jste se ke mně připojili na této cestě.

PODĚKOVÁNÍ

Homér prý kdysi napsal: „Důležitá je cesta.“ A cesta od nápadu k vydané knize je někdy trnitá. Mou odysseu k dokončenému románu usnadnila pomoc vážných (a trpělivých) prvních čtenářů, recenzentů a podporovatelů. Říkají si Warped Spacers a patří mezi ně Chris Crowe, Lee Garrett, Matt Bishop, Matt Orr, Leonard Little, Judy Preyová, Caroline Williamsová, John Vester a Amy Rogersová. Zvláštní poděkování patří Steveu Preyovi za mapu Arktidy. Musím zmínit i Davida Sylviana, díky němuž vypadám dobře v digitálním vesmíru, a Cherei McCarterovou, která se se mnou podělila o řadu zvláštních faktů a zajímavostí, z nichž mnohé najdete na těchto stránkách. A děkuji Williamu Craigu Reedovi za cennou pomoc s bojovou výbavou ponorek. Kniha by samozřejmě nevznikla bez skvělého týmu profesionálů, které podle mě nikdo nepřekoná. Všem u Williama Morrowa děkuji za to, že mi neustále kryjete záda – zejména Liate Stehlikové, Danielle Bartlettové, Kaitlin Harriové, Joshi Marwellovi, Richardu Aquanovi a Aně Marii Allessiové. Nakonec samozřejmě děkuji lidem, kteří se podíleli na všech fázích vzniku knihy: své vážené redaktorce Lysse Keuschové a její pilné kolegyni Mireye Chiribogové; za veškerou tvrdou práci děkuji svým agentům Russu Galenovi a Dannymu Barorovi (spolu s jeho dcerou Heather Barorovou). A jako vždy musím zdůraznit, že veškeré omyly ve faktech nebo detailech, které se v knize mohou objevit, byť jich snad není příliš mnoho, padají plně na má bedra.

Mapa Grónska

POZNÁMKY Z HISTORICKÝCH PRAMENŮ

Dějiny představují proměnlivý příběh. Vyprávění o událostech, které proběhly, se mění v závislosti na hledisku vypravěče. Celkové vyznění pak často určují vítězové a z bájí se stávají fakta.

Vezměte si dva Homérovy eposy, *Iliadu* a *Odyseiu*: dvě lyrické básně, které popisují trójskou válku a to, co následovalo. Má se za to, že vznikly během 8. století př. n. l., ačkoliv většina dnešních historiků pochybuje o Homérově existenci. Tento bard, který vyprávěl příběhy o bozích a nestvůrách, byl patrně jen pseudonymem zastupujícím mnoho pěvců.

Přesto – do jaké míry jsou tyto eposy založené na historických událostech a nakolik se jedná o čistou fantazii?

Historici po staletí odmítali samotnou existenci Tróje – velkého města, které oblehli Řekové a porazili ho Isti s dřevěným koněm, jak se dočteme v *Iliadě*. Trója měla být bájným místem, fantazií, kterou Homér přivedl k životu. Pak na sklonku devatenáctého století německý amatérský archeolog Heinrich Schliemann zahájil vykopávky v mohutném pahorku u tureckého Hisarliku a odkryl trosky velkého města. Trvalo to mnoho let, ale nakonec byl tento pohřbený komplex skutečně ztotožněn se ztraceným městem Trójou.

A z báje se stala historie.

Ale co Homérova *Odyseia*, příběh velkého válečného hrdiny Odyssea a jeho strastiplné desetileté zpáteční cesty domů na ostrov Ithaku? Je to vyprávění o těžkostech a protivenstvích, kolosálních nestvůrách a čarodějnicích, o bohy seslaných bouřích a Sirénách, které doháněly muže k šílenství. Tento příběh jistě nemůže být založený na skutečnosti. Přesto – historikové a archeologové nadále *Odyseiu* studují, hledají v ní různá vodítka, snaží se zmapovat trasu Odysseovy lodi, a dokonce přiřazují k místům zmíněným v epické básni konkrétní zeměpisné lokality.

Příklad. Přibližně před deseti lety britský poradce pro oblast řízení Robert Bittlstone s pomocí moderních geologických nástrojů určil polohu Odysseova domovského města Ithaky, kam se velký válečník na konci své dobrodružné

cesty vrátil. Archeologové už vyloučili soudobý ostrov Ithaku, jelikož neodpovídá Homérovu popisu v *Odysseii*. Bittlestone místo toho přišel s novou teorií podpořenou důkazy: za skutečnou lokalitu starověké Ithaky označil řecký poloostrov Paliki. Jeho důkazy byly natolik přesvědčivé, že James Diggle, profesor řečtiny a latiny na univerzitě v Cambridgi, prohlásil: „Je to neodolatelné a geologicky dobře podepřené... Když si projdete tamní terén, zaznamenáte mimořádnou shodu.“ (Fergus M. Bordewich, Konec Odysseie: Pátrání po starověké Ithace, *Smithsonian Magazine*, duben 2006.) Bittlestoneovy závěry podpořili i další odborníci na starověkou antiku. (Nicholas Kristof, Zde leží Odysseus, *New York Times*, 10. března 2012.)

Máme tedy důkaz, že události popisované v *Odysseii* mají skutečný start (město Trója) i cíl (Ithaka). Takové objevy vedou k dalším otázkám: *A co všechno mezi tím? Kolik z Homérových epických veršů o bozích a nestvůrách může být také pravda?*

Dnes panuje široká shoda na tom, že navzdory pochybnostem o Homérově totožnosti tyto příběhy podle všeho vyprávějí o velké válce, která skutečně proběhla. Homérové eposy vlastně osvětlují dobu známou jako temné období Řecka, bouřlivou éru, během níž se zhroutily tři velké civilizace bronzové doby: mykénská v Řecku, chetitská v Anatolii a egyptská. Jak a proč se to stalo? Nové objevy odhalují, že ve Středomoří opravdu proběhla řada bitev. Boje byly natolik rozšířené, že je někteří historici označili za první globální válku, a dokonce ji pojmenovali nultá světová válka. Podstatná část tohoto temného zápasu zůstává zahalena tajemstvím, ačkoliv někteří archeologové se nyní domnívají, že se ho zúčastnila ještě čtvrtá civilizace – civilizace, která porazila zbývající tři..., a pak se ztratila v řece času.

Je-li tomu tak, kdo byl tento zapomenutý národ? Mohou nám Homérové příběhy poskytnout vodítka ohledně jeho původu i toho, kam odešel? Odpovědi najdete na těchto stránkách. Hovoří i o nové světové válce, která nás ohrožuje dnes. Berte to tedy jako varování – ne všechny příběhy o bozích a nestvůrách jsou fikcí.

POZNÁMKY Z PŘÍRODOVĚDNÝCH PRAMENŮ

My lidé jsme zvědavá cháska. Zvědavost nás však bohužel někdy spíše přivádí do problémů, než aby nám prospívala. Zejména pokud jde o vynálezy. Kolo se rozšířilo kolem roku 3500 př. n. l. a od té doby jsme nepřestali se zaváděním novinek s cílem zlepšit svoje životy a líp pochopit svět kolem nás. Staré rčení, že „nutnost je matkou všech objevů“, zůstává stejně platné dnes, jako platilo v roce 3500 př. n. l.

Je ale tento stav udržitelný? Nedospějeme k bodu, kdy se pokrok zastaví? Někteří lidé se domnívají, že jsme již dosáhli bodu zlomu. Tyler Cowen, ekonom z Univerzity George Masona, sepsal prohlášení *Velká stagnace*, v němž tvrdí, že jsme využitím laciné energie a průlomových vynálezů průmyslového věku dospěli k zenitu inovací. Podle něj se doba rychlého pokroku chýlí ke konci.

Má pravdu? V minulosti rozhodně proběhla období technologické stagnace, především proto, že se jednotlivé společnosti aktivně rozhodly přestat s inovováním. Číňané tak učinili za panování dynastie Ming a arabský svět následoval během čtrnáctého století. Přesto se zdá, že kdykoliv jedna část světa uhasí plameny vynalézavosti, jiná je naopak rozdmýchá. Když se arabský svět nořil do temnoty, evropské země se chopily pochodně, již islámský svět odhodil, a zahájily renesanci.

Pro ilustraci: od osmého do čtrnáctého století – v období známém jako islámský zlatý věk – byli arabští vědci mistry projektů a inovací. Jedním z nejvýznačnějších byl Isma'il Al-Džazáří (1136–1206), který vynalezl nejrozmantější přístroje od vodních hodin po složité automaty. Jeho výtvary a postupy překonávaly vše, co do té doby svět spatřil. Al-Džazářího největším mistrovským dílem byl spis nazvaný *Kniha znalostí důmyslných mechanických zařízení*, který obsahoval nákresy více než stovky vynálezů. Autor se později stal známým pod označením „Leonardo da Vinci arabského světa“.

Má se za to, že samotný Leonardo byl ovlivněn díly Al-Džazářího, který zemřel dvě století před Leonardovým narozením, či si je dokonce „vypůjčil“. Tím Leonardo zvedl pochodeň vynálezů, kterou odložil islámský svět poté, co

jeho zlatý věk pohasl. Al-Džazářího vliv na Leonarda byl ve skutečnosti mnohem větší, než si kdokoliv představoval – jak brzy zjistíte.

Takové jsou však cesty pokroku: vynálezy se předávají z jedné ruky do druhé, ze země do země, z jednoho století do druhého.

Nakonec se vraťme ke starému rčení, že „nutnost je matkou všech objevů“. Je-li pravdivé, přivádí nás k otázce: Co podněcovalo vynalézání a inovace nejvíc ze všeho?

Odpověď se dá vyjádřit jediným slovem.

Válka.

βουλοίμην κ' ἐπάουρος ἐὼν θητευέμεν ἄλλῳ,
ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ὃ μὴ βίος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.

„Radši budu placený služebník v chudákově domě a nad zemí
než král králů mezi mrtvými.“

slova Achillova ducha v Homérově *Odysseii*

Šťastný bude ten, kdo dopřeje sluchu slovům mrtvých.

Leonardo da Vinci

10. PROSINCE 1515 N. L.

ŘÍM, ITÁLIE

Výtvarník se sklonil k odseknuté hlavě. Morbidní ozdoba stála na stole v jeho ateliéru, dokonale ozářena ranním světlem. Tento byt v Belvederu si vybral právě kvůli dobrému osvětlení. Vila stála ve Vatikánu, na půdě považované za posvátnou. Přesto bez sebemenšího zaváhání odborně odřízl z tváře mrtvé dívky kůži. Ubožáčka zemřela ještě před svými sedmnáctými narozeninami.

Tragédie, která z ní však učinila vynikající studijní materiál.

Odhalil jemné svaly pod kůží a pozorně si prohlédl vlákna vedoucí od lícní kosti ke koutku ochablých rtů. Následující hodinu opatrně tahal pinzetou za jednotlivé svaly a zaznamenával, jak se dívčiny bledé rty v reakci na jeho úsilí pohybují. Po každém zatahání chvíli čmáral na pergamen, kam zanášel jednotlivé pohyby zručnými tahy levé ruky. Všiml si drobných změn nosních dírek mrtvé dívky, toho, jak se mění tvar líce i dolního víčka.

Když byl spokojen, s lupnutím v zádech se narovnal a přistoupil k dřevěné desce na malířském stojanu. Zvedl štětec z koňských žíní a prohlédl si levou stranu nedokončeného obličej. Jelikož tu neměl model, musel pokračovat po paměti. Prozatím si nevšímal splývajících vlasů ani šatů. Místo toho namočil štětec do oleje a upravil stín u dívčina rtu, s použitím vědomostí, které právě získal z pitvy.

Spokojeně ustoupil.

Lepší..., mnohem lepší.

Před dvanácti lety, když žil ve Florencii, si u něj bohatý obchodník Francesco del Giocondo objednal portrét své mladé manželky, krásné a tajemné Lisy. Od té doby vozil nedokončený portrét s sebou: z Florencie do Milána a poté do Říma. Přesto pořád nebyl připravený na to, aby ho představil světu.

Nadutý Michelangelo – který s ním občas sdílel tyto apartmány v Belvederu – se vysmíval jeho váhání při dokončování portrétu a s mladickou arogancí si tropil žerty z takového zanícení pro dílo.

Na tom ale nezáleželo. Podíval se do namalovaných očí, které mu oplácely pohled. Okny ve druhém patře sem dopadalo studené světlo ranního slunce, v němž ženina pleť přímo zářila, osvětlovaná i pohasínajícími uhlíky v malém krbu, který místnost vytápěl.

Během let jsem ji s využitím všech vědomostí ještě zkrášlil.

Ale zatím nebyl hotový.

Dveře ateliéru se za ním otevřely. Zavrzání veřejí mu připomnělo další povinnosti, jiné, naléhavější zakázky, které ho opět odvedou od Lisina úsměvu. Podrážděně sevřel prsty kolem štětce.

Jeho zlost zmínil jen tichý, omluvný hlas jeho učedníka. „Mistře Leonardo,“ řekl Francesco, „přinesl jsem vše, co jste žádal z palácové knihovny.“

Leonardo vzdychl, odložil štětec a otočil se k Lise zády. „*Grazie*, Francesco.“

Když vykročil ke kožešinovému zimnímu plášti pověšenému vedle dveří, Francescovi padl zrak na rozpitvanou hlavu na pracovním stole. Mladík vytřeštil oči a pobledl, ale zachoval mlčení.

„Přestaň tak civět, Francesco. Teď už tě takový pohled přece nemůže překvapit.“ Leonardo si oblékl plášť a zamířil ke dveřím. „Jestli se chceš stát malířským mistrem, musíš získávat vědomosti, kdekoliv se ti naskytne příležitost.“

Francesco přikývl a následoval Leonarda ze dveří.

Sestoupili po kamenných schodech a spěšně vyšli na nádvoří Belvederu. Trávník pokrývala bílá jínovatka a svěží vzduch voněl kouřem ze dřeva. Nedo-
končená křídla budovy obklopovalo lešení.

Leonardo si vážil tohoto období, jako kdyby dějiny čekaly, kdy jedna éra vystřídá druhou. Nastávající změna ho vzrušovala, nabíjela ho energií a zažehovala v jeho hrudi nadějeplný oheň.

Konečně, s nosem štípajícím od mrazu, dospěl s Franceskem k vysokému Apoštolskému paláci, jehož kapli nedávno vymaloval ten nesnesitelný Michelangelo.

Podráždění z této myšlenky zaplašilo zimní chlad. Vloni se Leonardo do kaple vplížil, dlouho po půlnoci, vyzbrojený lampou. Prostudoval si mladíkovu dílo potají – odmítal dopřát Michelangelovi uspokojení z jeho veřejného uznání. Vzpomínal si, jak zakláněl hlavu a užasle hleděl na strop. Musel obdivovat mladíkovu genialitu a jeho novátorské využití perspektivy na tak rozleh-
lém prostoru. Zapsal si řadu poznámek, aby se z Michelangelova díla co nejvíc poučil.

Hořkost, kterou k tomu mladému umělci nadále cítil, Leonardovi připomněla jeho vlastní slova určená Franceskovi: *Musíš získávat vědomosti, kdekoliv se ti naskytne příležitost*. To nicméně neznamenalo, že člověk musí mít rád jejich zdroj.

Vydusal po schodech k paláci, kývl na pozdrav strážným a vstoupil dovnitř.

Francesco patrně vycítil jeho podráždění a rovnou ho zavedl do křídla s vatikánskou knihovnou, kde během noci prohledával zaprášené police a skříně, aby shromáždil materiály, jež si Leonardo přál prostudovat na příští zakázku.

Docházel jim čas.

Leonardo měl za tři dny vyrazit, aby se připojil k papeži Lvu X. severně od Boloně na schůzce s francouzským králem Františkem I., který nedávno vyplnil Milán. Na schůzce měly být vyřizovány státní záležitosti, ale král si vyžádal Leonardovu přítomnost. Jeho zvláštní požadavek doprovodil i dopis.

Vypadalo to, že král – který znal Leonardovo nadání – chce, aby Leonardo vytvořil velké dílo na oslavu francouzského vítězství. Do dopisu zahrnul i podrobnosti. Leonardo měl vyrobit zlatého mechanického lva, který by uměl nejen sám od sebe chodit, ale taky otvírat hrud', v níž by se objevila kytice lilí jakožto symbol francouzského krále.

Francesco uhodl mistrovy myšlenky. „Opravdu si myslíte, že dokážete navrhnout takový zlatý stroj?“

Leonardo se na mladíka ohlédl. „Slyším snad v tvém hlase pochyby, Francesco? Pochybuješ o mém důvtipu?“

Mladík zrudl. „Ji-jistěže ne, mistře,“ vykoktal.

Leonardo se usmál. „To je dobře, protože pochyb mám sám o sobě dost. Arogance neutáhne všechno. Velká díla se rodí z božské geniality zkombinované se světskou skromností.“

„Skromnost?“ Francesco povytáhl obočí. „Vy a skromný?“

Leonardo se zasmál. Mladík ho znal opravdu dobře. „Na veřejnosti je nejlepší vystupovat sebevědomě. Přesvědčit svět, že zvládneš, cokoliv si zamaneš.“

„A v soukromí?“

„Tam bys měl poznat svoje nejniternější já. Člověk musí být dostatečně skromný, aby znal svoje hranice a věděl, kdy se potřebuje učit.“ Vybavil si, jak zíral na lampou osvětlený Michelangelův strop i co se z něj naučil. „Tím začíná pravá genialita. Člověk vyzbrojený dostatkem vědomostí a důvtipem svede všechno.“

Odspěchal ke knihovně, připravený dokázat platnost svého tvrzení.

10.02

Snad jsem si vedl dobře.

Francesco podržel svému mistrovi otevřené dveře a následoval ho do papežské knihovny. Doufal, že toho velkého muže nezklame.

Po vstupu do hlavní místnosti je přivítal zatuchlý pach staré kůže a plesnivějících stránek. Ke stropním trámům se zvedaly dřevěné police prostřídávané mramorovými sochami, které připomínaly bledé duchy. Osamělá lampa ozářovala široký stůl se stohy knih, volných papírů, a dokonce i s pyramidou svítek.

Leonardo zamířil ke stolu. „Rozhodně jsi nelenil, Francesco.“

„Snažil jsem se,“ vzdychl učeň. „Ten arabský spis, který jste chtěl, se hledal obzvlášť těžko.“

Leonardo se na něj ohlédl a povytáhl obočí. „A našel jsi ho?“

Francesco hrdě ukázal na tlustou knihu uprostřed shromážděných materiálů. Kožená vazba byla sice ohmataná a zčernalá stářím, ale zlatá písmena na ní zůstávala jasná a ve světle lampy přímo zářila. Nápis byl arabsky, krásně vyvedeným písmem.

Leonardo podržel prst nad názvem *كتاب في فسر علم الحلي* a nahlas ho přečetl. „*Kitáb fi ma'rifat hijal al-handasijja*.“

Francesco tlumeně přeložil: „*Kniha znalostí důmyslných mechanických zařízení*.“

„Vznikla před dvěma stoletími,“ doplnil Leonardo. „Dokážeš si představit tu dobu, zlatý věk islámu, kdy muslimové chovali vědu a vzdělanost v nejvyšší úctě?“

„Moc rád bych někdy na ta místa zavítal.“

„Ach, můj drahý Francesco, teď už je pozdě. Islámská území upadla do temnoty, válke a barbarské nevědomosti. Nelíbilo by se ti tam.“ Pohládl knihu prsty. „Staré vědomosti se naštěstí podařilo zachránit.“

Otevřel knihu na náhodné stránce. Černý inkoust splýval v řece arabského písma kolem iluminovaného obrázku fontány s vodou proudící ze zobáku páva do složitého mechanismu ozubených kol a táhel. Francesco věděl, že i zbytek knihy je plný podobných ilustrací a na mnohých z nich jsou automaty jako ten, který si u jeho mistra objednal francouzský král.

„Autorem je Isma'il Al-Džazárí,“ řekl Leonardo. „Vynikající výtvarník a vrchní technik v paláci Artuklu. Myslím, že se z téhle knihy dozvím mnoho věcí, které mi pomohou navrhnout zlatého lva pro francouzského krále.“

Za nimi se ozval nový hlas. „Možná je tu další kniha, která taky pomůže.“

Leonardo i Francesco se otočili ke dveřím knihovny, které nechali omylem dokořán. Stála v nich malá, ale statná postava. Mužova prostá bílá sutana a čepička zářily v mdlém světle. Francesco s mladickou čilostí klesl na koleno a sklonil hlavu. Leonardo sotva stačil nahrbit ramena, než muž znovu promluvil.

„To by stačilo. Oba zůstaňte stát.“

Francesco se postavil, ale hlavu nechával svěšenou. „Vaše Svatosti.“

Papež Lev X. k nim přistoupil. Dvojici strážných nechal u dveří. V náručí svíral silnou knihu. „Slyšel jsem, že tvůj učeň prohledává naše knihovny. I o účelu jeho pátrání. Zdá se, že máš v úmyslu odvést co nejlepší práci, abys potěšil našeho nového hosta na severu.“

„Král František prý umí být náročný,“ řekl Leonardo.

„A agresivní,“ dodal papež významně. „Doufám, že si útočné sklony vybije na severu. To znamená, že bychom neměli jeho královskou Výsost zklamat, aby se nerozhodl zavítat se svými vojáky dál na jih. Proto mě napadlo, že ti dám k dispozici i svoje knihovníky.“

Papež přistoupil ke stolu a položil na něj těžkou knihu. „Tohle jsme našli ve Svatém scriniu.“

Francesco překvapeně ztuhl. Svaté scrinium byla soukromá knihovna papežů, která prý obsahovala úžasné svazky, náboženské i jiné – některé údajně pocházely z doby počátku křesťanství.

„Získali jsme ji během první křížové výpravy,“ vysvětlil papež. „Je to perský spis o mechanických strojích z devátého století našeho Pána. Napadlo mě, že by se ti mohl hodit podobně jako ta kniha, kterou objevil tvůj učeň.“

Leonardo knihu zvědavě otevřel. Nadpis na deskách byl dávno ohlazený časem. Když uvnitř spatřil jméno autora, prudce se otočil k papeži.

„Banú Músá,“ přečetl nahlas.

Jeho Svatost přikývla. „Mojžíšův syn,“ přeložil Lev X.

Francesco se nadechl k otázce, ale nakonec ji nepoložil – byl příliš ohromený, než aby promluvil.

Leonardo se k němu přesto potočil a odpověděl na jeho nevyřčenou otázku. „Mojžíšovi synové byli tři perští bratři, kteří žili čtyři sta let před Isma'ilem Al-Džazárim. Al-Džazáři je ve své knize výslovně uvádí jako inspiraci. Netušil jsem, že existují nějaké opisy tohoto díla.“

„Nerozumím,“ zašeptal Francesco a přistoupil blíž. „Co je to za knihu?“

Leonardo položil ruku na starý text. „Skutečný zázrak. *Kniha důmyslných zařízení*.“

„Ale...“ Francesco se podíval na vedlejší knihu, po které tak pracně pátral.

„Ano,“ přikývl Leonardo. „Náš vážený Al-Džazáři pojmenoval svoje dílo po tomto starším spisu. Jen trochu upravil název. Říká se, že tito tři bratři – Mojžíšovi synové – po pádu Římské říše desítky let sbírali a schraňovali řecké a římské texty. Časem začali vědomosti obsažené v těchto textech rozvíjet a nakonec sepsali vlastní knihu o vynálezech.“

Papež se k nim připojil. „Nezajímaly je ale jen přírodovědné vědomosti.“ Otevřel knihu u konce a vytáhl foliant volných stránek. „Co si myslíš o tomhle?“

Leonardo se zadíval na zažloutlé stránky s řádky inkoustem zapsaných znaků a zavrtěl hlavou. „Je to zjevně arabsky, ale neumím zdaleka plyně. Časem se mi snad podaří...“

Papež mávl rukou. „Zaměstnávám arabské učence. Ti byli schopni ty stránky přeložit. Zdá se, že jde o jedenáctou knihu většího básnického díla. Úvodní

verše znějí: *Když jsme dospěli k pobřeží, spustili jsme loď do vody a vztyčili stěžeň s plachtami.*“

Francesco se zamračil. *Proč mi to zní povědomě?*

Papež pokračoval v recitaci básně z paměti. *„Naložili jsme na palubu i ovce a zaujali svá místa, plačíce a v silném pohnutí mysli. Kirké, ona velká a pro-radná bohyně...“*

Francesco se prudce nadechl – jeho šok byl tak velký, že mimoděk přerušil papeže.

To jméno Kirké... mohlo znamenat jedinou věc.

Leonardo si přisunul stránky blíž a potvrdil učňův odhad. „Chcete říct, že je to překlad Homérovy *Odyseie*?“

Papež pobaveně přikývl. „Do arabštiny, zhruba před devíti stoletími.“

Pokud to byla pravda, Francesco věděl, že se mohlo jednat o nejstarší *písemnou* verzi Homérova eposu. Našel ztracený hlas. „Ale proč je ta kapitola tady, zastrčená ve staré knize o perských mechanických strojích?“

„Možná z tohoto důvodu.“

Papež jim ukázal poslední stránku foliantu s narychlo zakreslenou složitou ilustrací. Vypadalo to jako mechanická mapa s ozubenými koly a dráty a popsaná arabskými poznámkami. Podle všeho znázorňovala Středomoří a jeho okolí. Působila však nehotově, jako dílo ve stavu zrodu.

„Co to je?“ zeptal se Francesco.

Papež se obrátil k Leonardovi. „Doufám, že to dokážeš zjistit, můj drahý příteli. Zde překladatelé dokázali vyluštit jen několik náznaků.“

„Jaké?“ Leonardovi svítily oči – záhada ho zjevně upoutala.

„První vodítko.“ Papež poklepal na arabské stránky Homérovy *Odyseie*. „Tato část epické básně vypráví o Odyseově cestě do podsvětí, do zemí Háda a Persefony, do řecké verze pekla.“

Francesco se nechápavě zamračil.

Papež ukázal na ilustraci mechanické mapy. „Zdá se, že se Mojžíšovi synové snažili vynalézt přístroj, který by je tam dovedl,“ vysvětlil a zahleděl se na Leonarda. „Do podsvětí.“

Leonardo si odfrkl. „Absurdní.“

Franceskovi přeběhl po zádech mráz. „Proč by ti bratři hledali takové místo?“

Papež pokrčil rameny. „Nikdo neví, ale je to znepokojivé.“

„Jak to?“ zeptal se Leonardo.

Papež se k nim otočil, vážně se jim zadíval do očí a ukázal na poslední řádek pod ilustrací.

„Protože se tu píše..., že ho Mojžíšovi bratři našli. Našli vchod do pekla.“

1. ČÁST

Atlas bouří

*Moře je prostor bez hranic, na němž velké lodě vypadají jako
drobná smítka; nic než obloha nahoře a voda dole; je-li klidné,
námořníkové srdce je zlomené; je-li bouřlivé, přecházejí mu smysly.
Důvěry je málo. Strachu mnoho. Člověk na moři je pouhý červ
na kousku dřeva, ohromený a vyděšený k smrti.*

Amr bin al-As, arabský dobyvatel Egypta, 640 n. l.

1. KAPITOLA

21. ČERVNA, 9.28 ZÁPADOGRÓNSKÉHO ČASU

FJORD SERMILIK, GRÓNSKO

Mořská mlha skrývala nestvůru, která číhala před nimi.

Když jejich člun vplul do přízračné hradby, ranní světlo pohaslo na ponuré přítmí. Těžký mlžný opar tlumil dokonce i bručení přívěsného motoru. Během několika vteřin prudce poklesla teplota – z dvaceti stupňů pod nulou na mráz, který vyvolával pocit, že člověk vdechuje ledové dýky.

Doktorka Elena Cargillová se rozkašlala – křečovitě se jí svíraly plíce v hrudi. Pokusila se ještě víc zachumlat do světle modré bundy, pod níž měla neoprenový oblek, který ji měl chránit před vražedně studenými vodami kolem. Světle plavé vlasy měla do posledního pramene zastrčené pod silnou vlněnou čepici a kolem krku omotanou vlněnou šálu.

Co tady vůbec dělám?

Včera se ještě potila u vykopávek v severním Egyptě, kde se svým týmem pečlivě odkrývala pobřežní vesnici, již před čtyřmi tisíciletími zpola pohltilo Středozevní moře. Vést společný americko-egyptský tým byla vzácná pocta, zejména pro někoho, komu bude teprve za dva měsíce třicet. Ne že by si to místo nezasloužila. Měla dva doktoráty, z paleoantropologie a z archeologie, a už se stačila vyznamenat v terénu. Kvůli práci na těchto vykopávkách vlastně odmítla pozici profesorky na své mateřské škole, Kolumbijské univerzitě.

Přesto měla podezření, že její jmenování na post vedoucí společné skupiny nesouviselo jen s jejími akademickými úspěchy v oboru. Jejím otcem byl senátor Kent Cargill zastupující Massachusetts, a ačkoliv tvrdil, že v zákulisí netahal za žádné nitky, byl profesionální politik, který sloužil čtvrté volební období, což znamenalo, že lhaní je pro něj druhá přirozenost. Navíc byl předsedou senátního výboru pro zahraniční vztahy. Ať už někoho přemlouval, nebo ne, jeho funkce v Senátu patrně ovlivnila rozhodovací proces.

Jak by taky ne?

Ale najednou byla povolána, aby odletěla do mrazivé pustiny Grónska. Aspoň že tato prosba nepocházela od jejího otce, ale od kolegyně a přítelkyně, která ji osobně požádala, aby přijela prozkoumat zdejší objev. Od egyptských vykopávek ji však odlákala spíš zvědavost než přátelství, zejména po posledních slovech její kolegyně: *Tohle bys určitě měla vidět. Možná přepíšeš dějiny.*

A tak včera odletěla z Egypta na Island a z Reykjavíku pokračovala turbo-vrtulovým letadlem do vesnice Tasiilaq na jihovýchodním pobřeží Grónska, kde přenocovala v jednom ze dvou místních hotelů. U večeře složené z dušných mořských plodů se snažila vyzvědět něco víc o zdejším objevu, ale odpovědi jí byly jen nechápavé pohledy a vrtění hlavou.

Zdálo se, že o novém objevu ví jen málo místních – a nikdo o něm nemluvil. Ještě dnes ráno nebyla o nic moudřejší.

Teď seděla v člunu se třemi cizími lidmi, samými muži, kteří s ní pluli přes mrtvolně klidný fjord do mlhy husté jako studená kaše. Její přítelkyně jí ráno nechala vzkaz, v kterém jí slibovala, že se k ní odpoledne připojí v Tasiilaqu, aby se vyptala na Elenin názor na zdejší nález.

Takže v tom prozatím byla sama – a pořád tápala.

Nadskočila, když se k nim donesl hlasitý řev, který rozechvěl zrcadlově klidnou hladinu kolem člunu. Jako kdyby netvor před nimi vycítil jejich přítomnost. Podobné zvuky slyšela i během noci – kvůli nim se jí špatně spalo a rostlo její napětí.

Mohutný muž s kaštanově hnědým plnovousem, který seděl před ní, se otočil a podíval se na ni. Tváře i nos měl brunátné od mrazu a ani se neobtěžoval si zapnout žlutou bundu, jako kdyby chlad ani nevnímal. Představili jí ho jako kanadského klimatologa, ale Elena si nevzpomínala na jméno. Znělo tak trochu skotsky. V duchu ho překřtila na McVikinga. Vzhledem k jeho mrazem ztuhlému obličejí nedokázala odhadnout jeho věk. Mohlo mu být pětadvacet stejně jako něco přes čtyřicet.

Mávl rukou před sebe. „Ledovcotřesení,“ vysvětlil, když burácení odeznělo. „Není se čeho bát. Jenom se odlamují kry od helheimského ledovce. Ta masa ledu před námi je jedním z nejrychlejších ledovců na světě – stéká do oceánu rychlostí zhruba třicet metrů za den. Vloni se od něj ulomil pořádný kus – něco přes šest kilometrů dlouhý, kilometr a půl široký a tři čtvrtě kilometru silný.“

Elena si představila, jak kolem jejich maličkého člunu proplouvá kra o rozměrech Lower Manhattanu.

Klimatolog se zahleděl do mlhy. „Otřesy tenkrát trvaly celý den a zaznamenaly je seizmometry po celém světě.“

„A to mě má uklidnit?“ zeptala se se zachvěním.

„Pardon.“ Široce se na ni usmál a navzdory mlžnému šeru se mu zablýskly zelené oči. Okamžitě vypadal mnohem mlaději. Elena teď odhadovala, že je jen o pár let starší než ona. A taky si najednou vybavila jeho jméno: Douglas MacNab.

„Tahle aktivita mě sem před dvěma lety přilákala,“ přiznal. „Říkal jsem si, že bude lepší studovat ji, dokud to jde.“

„Jak to myslíte?“

„Pracoval jsem na operaci IceBridge, kterou vedla NASA – využívá radary, laserové výškoměry a kamery s vysokým rozlišením k monitorování grónských ledovců. Obzvláště helheimského ledovce, který během posledních dvaceti let ustoupil skoro o pět kilometrů a ztenčil se o sto metrů. Slouží jako měřítko pro celé Grónsko. Všechno tu taje šestkrát rychleji než před třiceti lety.“

„A co se stane, jestli tady zmizí veškerý led?“

Klimatolog pokrčil rameny. „Jenom voda ze samotného Grónska by zvedla hladinu moře skoro o sedm metrů.“

To je víc než dvě patra. Elena si představila svoje egyptské vykopávky a starověké trosky zpola zaplavené Středozemním mořem. Dopadne brzy řada pobřežních měst stejně?

Z pravého boku čluu se ozval nový hlas. „Nebud' takový panikář, Macu.“ Hubený černovlasý muž sedící proti Eleně si ztěžka povzdychl. Kdyby ho člověk měl popsat jediným slovem, znělo by *hranatý*. Zdálo se, že ho od loktů k výběžku brady a vysokým lícním kostem tvoří samé ostré úhly.

„I při současném trendu v oteplování se to, co jsi právě popsal, nestane dřív než za několik set let, pokud vůbec,“ pokračoval. „Viděl jsem tvoje data i data z NASA a provedl jsem vlastní korelace a extrapolace. Pokud jde o klima a cyklické změny planetární teploty, ve hře je tolik proměnných, že nemůžeme vyslovit pevný...“

„No tak, Nelsone. Tvůj názor bych nepovažoval zrovna za nestranný. Jsi na výplatní pásce Globální důlní společnosti.“

Elena se podívala na geologa novými očima. Když jí Conrada Nelsona představili, vůbec se nezmínil o tom, že by ho zaměstnávala důlní společnost.

„A kdo zase platí tvoje granty, Macu?“ opáčil Nelson. „Sdružení environmentálních skupin. To určitě nijak neovlivňuje tvůj názor, vid'“

„Data jsou data.“

„Vážně? Data se nedají zkreslit? Nedá se s nimi manipulovat na podporu předem vytvořeného stanoviska?“

„Jistěže dá.“

Nelson se narovnal – zjevně měl za to, že tohle kolo debaty vyhrál, ale jeho protivník ještě neskončil.

„GDS to dělá pořád,“ dodal MacNab.

Nelson mu ukázal vztyčený prostředník. „Tak si zanalyzuj tohle.“

„Hm, vypadá to, že uznáváš, že jsem jednička.“

Nelson se zamračil a spustil ruku. „Jak jsem říkal, data se dají dezinterpretovat.“

Hradba mlhy kolem nich se najednou roztrhala a odhalila, co leželo před nimi.

Nelson předložil svůj poslední argument. „Podívej se před sebe a ještě chvíli mi vykládej, jak tady co nevidět roztaje všechen led.“

Tricet metrů před nimi svět končil ledovou stěnou, která se táhla, kam až oko dohlédlo. Členitá stěna ledovce připomínala opevnění zamrzlého hradu s jinovatkou pokrytými předprsňemi a drolícími se věžemi. Odráželo se od něj světlo ranního slunce a rozkládalo se ve spektrum barev od té nejsvětlejší modré po výhrůžně červenou. I samotný vzduch jiskřil nepatrnými ledovými částčkami, které se mihotaly tím silněji, čím víc se blížili.

„Je obrovský,“ vydechla Elena, ačkoliv tohle slovo ani zdaleka nezachycovalo skutečné rozměry netvora.

Mac se usmál. „Jo. Helheim měří přes šest kilometrů na šířku a sahá sto šedesát kilometrů do vnitrozemí. Místy dosahuje mocnosti kilometr a půl. Je to jeden z největších ledovců, které vtékají do severního Atlantiku.“

„Pořád tu stojí,“ řekl Nelson. „A po staletí ještě bude.“

„Ne když Grónsko ztrácí každým rokem tři sta gigatun ledu.“

„To nic neznamená. Grónský ledovcový pokryv vždycky ubýval a zase narůstal. Od jedné doby ledové k druhé.“

Elena přestala sledovat jejich diskusi, zejména proto, že začala zabíhat do stále odbornějších podrobností. Cítila, že navzdory dohadům ti dva nejsou nepřátelé. Diskuse zjevně oba bavily. Na tomhle drsném místě přežili jen výjimeční a odolní lidé, a to patrně přispívalo ke vzniku pospolitosti, jež vytvářela pouta mezi všemi, tyto dva vědce na opačných názorových stranách debaty o změně klimatu nevyjímaje.

Místo toho se rozhlédla po okolí. Prohlížela si tiché mořské kry vyplňující průplav. Kormidelník – postarší Inuit s kožovitým kulatým obličejem a nečitelnými černými očima – je zkušeně prováděl bludištěm. Aniž by přestal bafat ze slonovinové dýmky, každé kře se vyhýbal širokým obloukem. Elena brzy zjistila proč. Jedna zdánlivě malá kra se najednou otočila a nad hladinu se na okamžik vynořila masivní ledová hora, která odhalila, jak velká část hmoty se ukrývá pod modročernou hladinou. Kdyby v tu chvíli byli příliš blízko, bylo by po nich.

Jednalo se o připomínku nebezpečí, jež se skrývala všude okolo.

Hrozbu naznačovalo už jméno ledovce.

„Helheim...“ zašeptala. „Království Hel.“

Mac ji zaslechl. „Přesně tak. Ledovec dostal jméno po vikinské Říši mrtvých.“ „Kdo ho tak nazval?“

Nelson ztěžka vydechl. „Kdo ví? Nejspíš nějaký severský výzkumník s cynickým smyslem pro humor a slabostí pro severskou mytologii.“

„Podle mě je původ toho jména mnohem starší,“ nesouhlasil Mac. „Inuiti věří, že některé ledovce jsou zlé. Předávají si varování z generace na generaci. Helheim je jedno z takových míst. Tenhle ledovec je prý domovem *tuurngaqa*, což znamená *vražedný duch*. Jejich verze démonů.“

Kormidelník si vyndal dýmku z pusy, odplivl si do moře a tiše ho napomenul. „Nevyslovujte to jméno.“

Takové pověry tu zjevně ještě úplně nevymřely.

Mac ztišil hlas. „Vsadím se, že toho, kdo pojmenoval ten ledovec Helheim, inspirovaly právě tyhle staré příběhy.“

Elena se rozhlédla a položila otázku, která jí hlodala v mysli od chvíle, kdy nastoupila do člunu. „Kam přesně plujeme?“

Mac ukázal na černý oblouk v ledové stěně. Už byli dost blízko, aby rozeznala otvor, tmavou štěrbinu v čele ledovce. Lemoval ji azurový led, který jako kdyby vytékal zevnitř.

„Minulý týden se tu odlomila velká kra a odhalila široký kanál roztálé vody.“

Elena si všimla řeky, která vytékala z pukliny – proud byl dost silný, aby rozháněl ledovou břečku, jež splývala na hladině u úpatí ledovce. Když se přiblížili ještě víc, kovové boky člunu se otíraly o odlomené kousky ledu se skřípěním nožů o ocel. Z toho zvuku jí naskákala husí kůže. Po zádech jí přejel mráz, když si najednou uvědomila, kterým směrem plují a že tu není žádný břeh.

„My... my plujeme do nitra toho ledovce?“ zeptala se.

Mac přikývl. „Přímo do srdce Helheimu.“

Jinými slovy do Říše mrtvých.

9.54

Douglas MacNab nepřestával dávat pozor na jejich hosta. Zatímco se blížili k čelu ledovce, ohlížel se na doktorku Cargillovou – zaznamenal, o kolik pobledla i o co křečovitěji svírá okraje člunu.

Jen vydrž, holka. Bude to stát za to.

Když se dozvěděl, že do Grónska míří z Egypta nějaká archeoložka, netušil, co má očekávat. Chvilí si představoval ženskou obdobu Indiany Jonese a chvíli zase obrýlenou akademičku, která se vůbec nebude hodit do tak drsné krajiny. Skutečnost byla nejspíš někde mezi. Tu ženu okolí zjevně naplňovalo

obavami, ale nevzdávala se. Za úzkostí v jejích očích rozeznával tvrdohlavou zvědavost.

Taky nečekal někoho tak atraktivního. Neměla přehnané křivky a nebyla ani načančaná jako digitálně upravená fotografie. Byla štíhlá, ale s vypracovanými svaly, měla plné rty a vysoké líce zružovělé mrazem. Od koutků očí se jí rozbíhaly maličké vrásky, možná od mhouření očí před pouštním sluncem, nebo od dlouhých hodin vědecké četby. Každopádně dodávaly jejímu výrazu na svědomitosti a přísnosti. Taky se přistihl, že ho až příliš fascinuje pramen světle plavých vlasů, který jí vyčníval zpod vlněné čepice.

„Dívej se dopředu, Macu,“ varoval ho Nelson. „Ať nenarazíme do nějaké ponožené kry.“

Mac ztuhl a otočil se dopředu, jednak aby zamaskoval ruměnec, ale taky aby se zahleděl do hlubin před člunem. Modrá voda měla kalně hnědý odstín od nánosů z odtávajícího ledovce.

Vrátil se ke svému úkolu: dávat pozor na skrytá nebezpečí ve vodě i na okolních ledových stěnách. Věděl nicméně, že John Okalik, jejich inuitský kormidelník, má mnohem bystřejší oči a větší zkušenosti, pokud šlo o led. Plavil se po těchto zrádných vodách skoro padesát let, od doby, kdy byl ještě chlapec. Stejně jako předtím generace jeho předků.

I tak se Mac pozorně rozhlížel, když se přiblížili k ústí štěrbin. Na šířku měřila něco přes tři metry a vysoká byla dvakrát tolik. Objevil se další člun s ocelovými boky, připoutaný lany ke kolíkům zabodnutým do ledové stěny. Seděli v něm dva muži s puškami s obrovskými hlavními v klínech.

John se na zádi postavil a rychle s nimi promluvil – byli to jeho příbuzní, což v zásadě platilo o všech obyvatelích vesnice Tasiilaq.

Mac přenášel pohled z jednoho mluvčího na druhého a snažil se sledovat jejich rozhovor. Grónštinu zvládal celkem plynně, ale tihle muži mluvili nářečím místního kmene Tunumiit.

Kormidelník se konečně znovu usadil ke kormidlu.

„Můžeme pokračovat, Johne?“ zeptal se Mac.

„Bratřanci říkají, že ano. Řeka je pořád splavná.“

John přidal plyn a proplul kolem druhého člunu do kanálu před nimi. Hukot přívěsného motoru, s jehož pomocí se probíjovávali proti proudu, zněl ve stísněném prostoru hlasitěji.

Mac postřehl, jak se Elena ohlíží na zmenšující se oblouk slunečního světla a na dvojici ozbrojených mužů. „K čemu ti strážníci?“ zeptala se. „Musíme se bát ledních medvědů?“

To byl rozumný odhad. Tyhle obří bílé šelmy tu zůstávaly hrozbou, zejména

vzhledem ke své udivující schopnosti překonávat dlouhé vzdálenosti plaváním – ačkoliv zmenšující se rozloha arktického ledu ohrožovala i je.

„Medvěďů ne,“ odpověděl Mac. „Pochopíte, jakmile dorazíme k cíli.“

„Kam...?“

„Už to není daleko,“ ujistil ji. „A myslím, že bude nejlepší, když to uvidíte bez jakýchkoliv předběžných očekávání.“ Podíval se na Nelsona. „Objevíli jsme to náhodou. Připluli jsme sem s Nelsonem před třemi dny, hlavně kvůli adrenalinu, ale taky abychom líp pochopili, co se děje pod zamrzlým čelem Helheimu. Kilometrovými vrty a analýzou atmosférických plynů ze starého ledu se nedozvíte všechno. Tady se nám nabídla jedinečná příležitost podívat se přímo do srdce ledovce.“

Nelson zápolil s vodotěsným batohem. „Připojil jsem se k němu, abych odebral vzorky z hloubky,“ řekl. „Hledal jsem minerální poklady rozdrcené touhle obří ledovou lopatou, která rozrývá grónský povrch.“

„Co tady může být za poklady?“ zeptala se ho Elena.

Nelsonovi se konečně podařilo otevřít navoskovaný zip. „Skutečné bohatství Grónska nespočívá ve sladké vodě zachycené v ledu, ale v tom, co se skrývá pod ní. Hotový roh hojnosti. Zlato, diamanty a rubíny, obrovské žíly mědi a niklu. Prvky vzácných zemin. Mohlo by to Grónsku a zdejšími obyvatelům přinést velké bohatství.“

„A to se nezmiňuješ o namaštění kapes GDS,“ dodal Mac jedovatě.

Nelson si jen posměšně odfrkl, vytáhl z batohu nějaký přístroj a začal ho nastavovat.

Elena se podívala před sebe. Modrý led byl čím dál tmavší. „Jak daleko ta chodba vede?“

„Až ke kamenitému pobřeží,“ odpověděl Mac. „Plujeme ledovým jazykem, který sahá víc než kilometr od břehu.“

10.02

Bože...

Eleně se z té informace rozbušilo srdce. Představila si tíhu ledu nad sebou a vybavila si Macova slova o odlomení kry o rozměrech Lower Manhattanu.

Co když se něco takového stane, až budeme uvnitř?

Nakonec se setmělo natolik, že Mac rozsvítil na přídi reflektor a namířil ho do chodby před nimi. Led ve světle modře zářil, ale byly v něm i tmavší žíly jako trasy na nějaké starobylé mapě, které označovaly místa, kde se uložily minerály ze vzdáleného pobřeží.

Elena se zhluboka nadechla a snažila se uklidnit. Nevadilo jí prolézat hrobky, ale tohle bylo jiné. Led byl všude. Cítila ho na jazyku, vdechovala ho s každým nádechem. Obklopoval ji ze všech stran. Byla uvnitř ledu a led byl naopak v jejím nitru.

Konečně se v temnotě objevila záře, za ostrůvkem světla z jejich reflektoru.

Mac se na ni ohlédl a potvrdil to, v co doufala. „Už tam skoro jsme.“

S posledním zakvílením motoru člun dorazil k místu, kde modrý led končil a dál vedla klenutá chodba se stěnami z černé skály. Řeka pokračovala – voda stékala sérií kaskád mezi rozbitými kameny a kusy ledu, ale cíl jejich cesty označovala jediná svítlna na baterii jako osamělý maják uprostřed zamrzlého světa.

Když Elena uviděla, co svítlna ozařuje, mimoděk zalapala po dechu. Jako kdyby maják přilákal do tohoto studeného přístavu loď.

„To není možné,“ vypravila ze sebe.

John zamířil s člunem ke břehu řeky, kde je Mac přivázal ke kolíku zašroubovanému do stěny.

Elena vstala a rozkročila se, aby udržovala rovnováhu. Úplně zapomněla na nebezpečí v podobě ledové vody. Zaklonila hlavu, aby obsáhla rozměry obrovské dřevěné lodě s kýlem a prkny zčernalými stářím.

„Co tady dělá?“ zahučela.

Mac jí pomohl na úzký výběžek vlhké skály. „Kdybych si musel tipnout, řekl bych, že hledali útočiště na místě, které dřív bývalo mořskou jeskyní.“ Mávl rukou k černé skále nad jejich hlavami. „Určitě tu uvízli, zmrzli a potom je pohltil ledovec.“

„Jak dávno to bylo?“ zeptala se Elena.

„Podle stáří ledu odhadujeme, že ztroskotali zhruba v devátém století,“ odpověděl Nelson, když se k nim připojil.

Mac se na ni podíval. „Všichni si mysleli, že Nový svět objevil Kryštof Kolumbus v roce 1492. Pak ale o svůj titul objevitele přišel, když se zjistilo, že se v Grónsku a severní Kanadě usadili Vikingové už ke konci desátého století.“

„Jestli se v tom stáří ledu nemýlíte, znamenalo by to, že tu ta loď přistála o plných sto let dřív,“ řekla Elena. „A tohle není vikinská loď.“

„To jsme si taky mysleli, ale nejsme odborníci.“

Nelson přikývl. „Proto tu jste vy.“

Elena už chápala, proč ji sem zavolali. Měla sice jeden doktorát z paleoantropologie a druhý z archeologie, ale specializovala se na námořní archeologii. Proto si jako náplň práce zvolila odkrývání egyptského přístavního města zaplaveného Středozemním mořem. Snažila se posunout odhady doby, kdy se

lidstvo poprvé odvážilo na moře, dál do minulosti. Takové podniky a technické schopnosti, jež za nimi stály, ji nepřestávaly fascinovat. Tuto vášeň získala už v dětství, když s otcem každé léto plachtili u ostrova Martha's Vineyard. Dodnes si hýčkala vzpomínky na vzácné chvíle, kdy spolu trávili čas. I na vysoké škole se stala členkou univerzitního veslařského týmu a zúčastnila se šampionátu Ivy League.

„Dokážete odhadnout, odkud ta loď pochází?“ zeptal se Mac.

„Nemusím nic odhadovat.“ Vykročila k obnažené zádi plavidla. Příd byla ještě uvězněná v ledu. „Podívejte se na pospojování pláštových prken. Vazby jsou z kokosových provazů. Je to velice osobitá technika.“

„Řekla jste z *kokosových*?“

Elena přikývla a přistoupila ke dvěma stěžňům, které se už dávno zlomily a teď trčely z jeskyně jako dvě vlajky. Uchovaly se na nich zbytky potrháných plachet. „Tyhle dvě latinské plachty... jsou vyrobené z rohožoviny z palmových listů.“

Nelson se zamračil. „Kokos a palmové listy. Takže rozhodně nejde o vikinskou loď.“

„Ne, tohle je sambuk. Jedna z největších arabských plachetnic. Tahle zřejmě dokonce má nahoře palubu, což by z ní dělalo jednu ze vzácných oceánských obchodních lodí arabského světa.“

„Jestli máte pravdu,“ řekl Mac, „o čemž nepochybuju, pak tenhle objev dokazuje, že se sem jako první dostali Arabové, a ne Vikingové.“

To ještě Elena tvrdit nechtěla. Nejdřív potřebovala loď datovat pomocí radioaktivního uhlíku. Přesto, její přítelkyně – kolegyně, která naléhala, aby sem přijela – měla pravdu. Tenhle objev mohl přepsat dějiny.

Nelson se k ní připojil a mávl svým přístrojem. „Tihle chudáci se bohužel nevrátili domů, aby o tom mohli vyprávět.“

„Nebo se přinejmenším nevrátili všichni,“ doplnil Mac. „V lodi jsme našli jediné tělo. Nedá se určit, co se stalo s ostatními.“

Elena se k němu prudce otočila. Mac měl rozsvícenou baterku, která ji málem oslnila. „Takže jste byli uvnitř?“

Mac ukázal na otvor v trupu, proražený velkým balvanem. „To je další důvod, proč nám doporučili právě vás. Tohle není všechno, co jsme našli. Pojdte.“

Odvedl ji k vraku a protáhl se otvorem do trupu. „Dávejte pozor, kam šlapete, a snažte se nedotýkat podpěr. Máme štěstí, že loď nerozmačkal led. Celou dobu ji musel chránit strop té jeskyně.“

Elena vstoupila za Macem a Nelson je následoval. John zůstal v člunu a pořád kouřil dýmku. Po vypnutí motoru tu panovalo mrtvé ticho, jako kdyby

celý svět tajil dech. Když si ale Eleniny uši zvykly na ticho, uvědomila si, že pořád slyší led. Stěny sténaly a vzdychaly. Chodbami znělo tiché vrzání, jako kdyby nějaká obluda skřípala zuby.

Připomínka hrozícího nebezpečí oslabovala její vzrušení – ale ne natolik, aby jí zabránila v průzkumu staré lodi.

Macova baterka ozařovala podpalubí podeprené trámy zčernalými stářím. Rychle prošli tímto mrtvým lesem. Ve vzduchu visel olejnatý pach jako od ředidla nebo benzínu. Po obou stranách u stěn stály obří kameninové nádoby, které jim dosahovaly po ramena. Jedna se už kdysi dávno rozbila – vypadalo to, že se roztrhla zevnitř. Elena cestou kolem ní ucítila silnější závan mokrého asfaltu, ale analýza obsahu musela počkat.

Její průvodce jí zjevně chtěl ukázat něco jiného.

Mac mířil k přídi, kde několik schodů vedlo ke dveřím v dřevěné přepážce. „Odhadli jsme, že to byla kajuta kapitána.“

Vystoupal po schodech a vešel dovnitř jako první – v nízkých dveřích se musel sklonit. Pak ustoupil stranou a podal Eleně ruku, aby jí pomohl nahoru. Chytila se ho, protože cítila, jak se jí bezdechým vzrušením podlamují kolena. A vlastně tak trochu i hrůzou.

Připojila se k němu v kajutě bez oken. Po obou stranách viděla police, na nichž knihy a svitky už dávno rozložila plíseň. Přední část malé kajuty zabíral stůl, který přiléhá k oblouku dřevěné lodní přídě.

„Tohle by mohl být trochu nepříjemný pohled,“ upozornil ji Mac.

Odsunul se stranou, aby mohla přistoupit ke stolu. Elena udělala krok dopředu, ale hned zase couvla. Před stolem stála židle. Nebyla však prázdná. Seděla na ní postava v kožešinovém kabátě z kůže ledního medvěda. Horní polovinou těla byla zhroucená dopředu a tváří spočívala na stolní desce.

Elena se zhluboka nadechla, aby se uklidnila. V Egyptě zkoumala mumie, dokonce jich i několik pitvala. Tohle tělo ale vypadalo mnohem znepokojivěji. Jeho kůže zčernala a získala skoro stejný odstín jako stará stolní deska. Jako kdyby stůl a tělo patřily k sobě. Zároveň ale bylo na první pohled dokonale zachované až po řasy kolem bílých očních bulv. Elena skoro čekala, že ten člověk co nevidět mrkne.

„Zdá se, že kapitán šel ke dnu s lodí,“ poznamenal Nelson roztržitě. Soustředil se na svůj přístroj.

„Možná chtěl chránit tohle.“ Mac posvítil na ruce mrtvoly, položené na stole. Kostlivé prsty rámovaly velkou hranatou skříňku z kovu, šedesát centimetrů širokou i dlouhou a patnáct centimetrů vysokou. Její povrch byl černý jako vše okolo a vypadalo to, že na odvrácené straně jsou panty.

„Co to je?“ Elena si stoupla vedle Maca – jeho přítomnost ji trochu uklidňovala.

„To povězte vy nám.“

Natáhl se přes tělo a zvedl víko. Nitro schránky se rozzářilo, ale když Elena zamrkala, uvědomila si, že jde jen o světlo baterky, která se odráží od zlatého povrchu vnitřku.

Užasle se předklonila. „To je mapa.“ Prohlédla si trojrozměrné zpodobnění moří a oceánů, kontinentů a ostrovů. Ukázala na hlavní vodní plochu uprostřed, vyznačenou lazuritem nevyčísitelné hodnoty. „To je určitě Středomoří.“

Mapa nezachycovala jen bezprostřední okolí Středozemního moře, ale i severní Afriku, Blízký východ a celý evropský světadíl s okolními oceány. Sahala dokonce i daleko do Atlantiku, ale ne až k Islandu a Grónsku.

Tihle námořníci dopluli za okraj své mapy.

Ale proč? Šlo snad o průzkumníky, kteří hledali nové země? Nebo je vítr zavál mimo kurz? Prchali před nějakou hrozbou? V hlavě se jí vyrojila stovka dalších otázek.

Do zlaté mapy byl zapuštěn stříbrný přístroj. Jednalo se o kouli patnáct centimetrů v průměru, zpola zanořenou do zlaté mapy. Její povrch dělily zahnuté ručičky a podélně i na šířku ho obkružovaly pásy popsané arabskými znaky a čísly.

„Co to je?“ zeptal se Mac, když si všiml, na co se Elena dívá.

„Astroláb. Přístroj, který používali navigátoři a astronomové k měření času a polohy lodí, a dokonce i k určování hvězd a planet.“ Ohlédla se na Maca. „Většina nejstarších astrolábů vypadala jednodušeji, byly to jen ploché kotouče. Tenhle kulovitý tvar... o stovky let předběhl dobu.“

„To není všechno,“ řekl Mac. „Sledujte.“

Sáhl k ruce mrtvého kapitána u boku skříňky a přepnul páčku. Z nitra astrolábu se ozval tikot. Přístroj se roztočil, poháněný skrytým mechanismem. Pohyb přitáhl Elenin pohled k drahokamovému ztvárnění Středomoří. Od současného Turecka vyplula přes modré moře maličká stříbrná loď.

„Co si o tom myslíte?“ zeptal se Mac.

Elena zavrtěla hlavou, stejně zmatená jako on.

Nelson si odkašlal. „Poslyšte. Možná bychom to radši měli nechat na pokoji.“

Oba se k němu otočili. Upřeně hleděl na displej svého přístroje. Palcem otočil jedním knoflíkem a uslyšeli tiché cvakání.

„Co se děje?“ zeptal se ho Mac.

„Mluvil jsem o nerostných surovinách, které tady v Grónsku čekají na to, až